Ч. 275. Львів, вторник дня 12. грудня (29. листопада) 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на „**РУСЛАНА**“
виносить: **в Австриї:**
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ц 20 с. від стрічки, а в „Надіслані“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Ще про довірочні збори руского духовеньства.

Про довірочні збори руского духовеньства, скликані на день 7. грудня с. р. з рамени „Народного Комітета“, о. Стефановичем і о. Лопатиньским, одержуємо отсї вістки:

„Аранжери поставили справу дуже хитро, бо на самім вступі відчитали резолюциї і зажадали, щоби зібране духовеньство приняло їх en bloc без дискусиї. Тимчасом деякі резолюциї були уложені невідповідно первістним цїлям зборів так, що викликали велике негодоване серед значної части зібраних. Вже перша точка, якою взивано духовеньство до працї над народом, була уложена так незручно і нескладно, що викликала обурене і сю точку опісля значно змодифіковано. Рішучі протести викликала одна з дальших резолюций, в якій „Народний Комітет“ хотїв напятнувати членів християньско-суспільної партиї „зрадниками народу“. Против сеї точки виступили дуже рішучо унївский декан і парох Чемеринець о. Іван Королюк та о. Ник. Стисловский з Девятник та богато инших, які серед окликів для национальних демократів крайно немилих заявили, що **духовеньство не сьміє осуждувати сьвящеників за те, що йдуть в християньско-суспільнім напрямі, а сьвященикам не вільно вирікати ся християньского прапора.** Останна резолюция, в якій не дотепні автори зазначили, що вся руска інтеліґенция піддержує справи Церкви, також викликала грімкі протести. Стверджено, що ся резолюция є наругою з дійсного стану річи, і тоді додано слово: „більшість рускої інтеліґенциї“.

При сій нагоді піддано рішучій критицї становище „Дїла“, а о. Мих. Бачиньский з Ріпчиць поставив внесок, щоби видавати опозицийний християньский орґан, бо „Дїло“ не відповідає потребам духовеньства через своє нехристиянське становище і некультурність. Вобороні „Дїла“ станув о. сов. Лопатиньский, який заявив, що оно вже поправило ся (завдяки „Русланови“ — Прим Ред.) і ще поправить ся, бо сьвященики мають на него вплив і засїдають в спілцї „Дїла“. На останну заяви о. Лопатиньского пронесли ся оклики: „сором тим сьвященикам, що дозволили на поневірку Христа і Матери Божої в „Дїлї“. (Бо они давно вже засїдали там і не спиняли роботи „Дїла“).

Мимо тих неприязних і рішучих окликів під адресою национальних демократів, пос. Онишкевич і о. Лопатиньский та референт о. Савойка обстоювали при внеску, щоби резолюциї приняти en bloc, однак о. Остап Нижанковский поставив внесок, щоби перевести дискусию, а о. протоігумен Філяс жадав переведеня дискусиї над кождою точкою з окрема, та щоби самі резолюциї зредаґовано так, щоби они були достойними руского духовеньства. На се заявив о. сов. Лопатиньский, що сї резолюциї укладало 20 сьвящеників (оклики: сумно!) і тодї о. Філяс та отцї Василияни та богато сьвящеників опустило салю з заміткою, що не можуть йти против християньско-суспільного напряму. З цїлої дискусиї вийшло на яву сильне негодоване против национальної демократиї, мимо що аранжери дбали, щоби зїхали ся на збори численно свояки о. сов. Стефановича, о. Чапельского, о Войнаровского і т. п. Резолюциї, сильно змодифіковані ухвалено, коли на салї було ще 40—50 осіб. Замітне, що голос против резолюций забирали головно сьвященики, які до християньско-суспільного Союза не належать. Специяльно опозицийно настроєні були сьвященики станїславівскої і перемиской епархії, які вже мали нагоду зійти ся око в око з московско-православною і радикальною аґітациєю, котра ведеть ся так послїдовно, що дальше для унїятского духовеньства і для укр. рускої народности готово не стати місця. На закінчене зборів заявив о. декан Королюк, що против ухвалених резолюций явить ся протест духовеньства, а аранжери пригадали собі, що ще є руский Епископат і єму висловили свій поклін і синівске привязане. На тім покінчили ся збори, які викликали великий несмак серед национальних демократів, бо побачили, що руске духовеньство, яке не ухвалює резолюций за зеленим столиком, а стикає ся день в день з народом і переживає тяжкі хвилї підриваня поваги Церкви і духовеньства, стануло в рішучій опозициї супротив управи национально-демократичного сторонництва“.

(До сих вісток додамо від себе ще отсї помічаня: „Годить ся піднести, що специяльно ворожо настроєними против християньско-суспільного сторонництва є о. сов. Стефанович і о. сов. Лопатиньский. А тимчасом є звісною річию, що як би не християньскі-суспільники, то о. Стефанович був би спенсионований перед реґуляциєю платнї, через що був би стратив річно в поборах 1400 корон і про сю справу могли би ми служити близшими даними, та що як би не ті християньскі суспільники, то о. сов. Лопатиньский був би ледви побачив катехитуру середних шкіл, в Тернополї і учит. семінариї та V. ґімназиї у Львові, бо саме деякі християньскі суспільники промощували єму до сего шлях понад їх обовязок, коли народні демократи не хотїли того підняти ся. Нинї ті самі люди зазнають від обох отців совітників напастий і поневірки. Серед культурних людий є вправдї поведінка, що на тих, що добро творять, не годить ся каменем кидати, але культурність між национальних демократів доси ще не дійшла. — Ред. Руслана).

Gazeta Lwowska про москвофільску і православну пропаґанду в Галичинї.

Урядова Gazeta Lwowska з дня 10. с. м. пише:

Не перший раз припало дневникарству нотувати прояви пропаґанди російского православя в Галичинї. По голоснім процесї Ольги Грабар і тов. в 1882. р. та пропаґанда дещо притихла, але зовсїм нїколи не устала, засьвідчаючи своє єствоване спорадичними випадками відступства, орґанїзациєю менше або більше гуртових паломництв до Почаєва, систематичною акциєю праси т. зв. „москвофільскої“, яка ідентифікує народність руску з російскою і змагає затерти передовсїм язикову окремішність Русинів через вводжене немовто „лїтературної“ мови, замість рідної рускої, яку нераз називала згірдно говором або наріччєм.

Та частина рускої преси дістала в останних часах поміч через основане в Галичинї вже явно московских орґанів: „Прикарпатскої Руси“ і „Голосу народа“.

Систематична, а що раз більше зорґанїзована робота видала овочі. Тепер вже не супроти спорадичних випадків відступства, але стаємо супроти зорґанїзованої релїґійної пропаґанди, на тлї визначно полїтичнім, яка ярко проявила ся в сокальскім повітї, в селї Теляжи, в снятиньскім повітї, в селї Залучу а в останнім часї в місцевинї Граб, яслиского повіта

Олександер Барвіньский.

СПОМИНИ

з мого житя.

(Дальше),

Віднова львівскої „Громади“.

Небавом познакомив ся я з новими товаришами університетскими, згаданим вже Вол. Ясеницким і Титом Заячківским (нинї висл. радником Двора вис. суду у Львові), що вже роком раньше прибули до Львова з самбірскої ґімназиї, відтак з Евгеном Желехівским (званий Соколиком) і Олександром Огоновским (Бережанцями), з Титом Ревакович ом (висл. радником кр. суду) з Дрогобича і малим горбатим, але палким Михаляком з Лемківщини, котрого лемківска вимова і наголос разили наші уши і давали нераз привід до всяких жартів і дотепів. З Перемишляків був тут на першім роцї Іван Вахнянин (відтак пішов до Відня), з львівских Іван Верхратский, Кость Лучаківский і Теофиль Грушкевич. З тернопільских товаришів був тут оден Андрій Січиньский (кулявий, званий, півтораножний козак), а в рік опісля прибув Володимир Ганкевич з Тернополя (опісля умер адвокатом в Бучачі) і мій брат старший Осип, богословский екстерніст, з Станїславова Мелитон Бучиньский і Володимир Павроцкий (званий Бузько).

Тепер забажали ми на товариских сходинах, на які ми звичайно збирались на кручених стовпах у Андрея Січиньского і тут обговорювали справи народної орґанїзациї і роботи, відновити давну „Громаду“. На тих сходинах бували крім молодих, згаданих уже товаришів, також і вечерничники та метники, а крім них ще др. Корнило Сушкевич конципіст прокураториї скарбу, в котрого каменицї в ул. Оссолиньских (число 9) часто відбували ся сходини „Громади“ і старший чоловік Михайло Коссак бувший зарядник Ставропиг. печатнї. Головою „Громади“ вибрано А. Січиньского, однак задля палкої вдачі не міг він видержати з такими ріжнородними живлами і зрік ся головства, а на єго місце „Громада“ вибрала мене головою („війтом“, або як Заревич жартовливо мене звав Ortsrichter-ом).

Громада намагала ся передовсїм піддержати „Мету“, що хилила ся до упадку, бо задля неточности у видавництві і передплата не впливала так, що редактор Климкович, не маючи з чого жити, був приневолений позаставляти свою одїж. Громадяни пособляли єму і редакцийною помочию і дрібними складками на печатане та експедицию, а між иншими тернопільска Громада ґімназиястів надіслала 70 р., за що викуплено одїж Климковича і здержано упадок „Мети“. (Москвофіли розповсюджували для здискредитованя „Мети“ вісти, що піддержують її Поляки). Справдї жаль нам було, щоби „Мета“ упала, бо Климкович був незвичайно талановитим публицистом, а єго полїтичні статї появляли ся звичайно наперед у віденьскій славяньскій часописи „Die Zukunft“, а опісля у „Метї“.

13. Приїзд Олександра Кониського до Львова. Перше моє з ним знакомство.

Коли так „Мета“ клонила ся до упадку, приїхав до Львова осеню 1865 р. Олександер Кониський з молодою жінкою і єї товаришкою Курляндкою і жив тут кілька місяців в Европейскім готелю. Майже що дня заходив я з Горбалем, Лукашевичом і Львом Лопатиньским до єго гостинного дому.

Кониський тодї вернув із засланя з Вологди наслїдком недуги очий (одно око таки втратив) і дістав дозвіл виїхати за границю та переїздом у Дрезно задержав ся кілька місяців у Львові. Тут бував він на виставах руско-народного театру, котрий саме тодї гостював у Львові і писав з драматичних вистав рецензиї до „Слова“, в котрих робив влучні замітки, як належить виставляти українські твори, н. пр. Наталку Полтавку Марусю і ин. Ясно русявий з легоньким заростом, визначав ся Кониський вельми живою і палкою вдачею (був тодї в 30-ім роцї віку) і незвичайною щиростю до наших народних справ. Жінка єго, Московка, і єї товаришка, говорили тілько по московски та не цікавили ся нашим народним житєм а тілько сучасними европейскими струями і змаганями суспільними і культурними.

Коли отже мої товариші вели розмови з женщинами про найновійші твори европейского письменьства, про театр, медицину, еманципацию женщин ітп., нараджувавсь я з Кониським над тим, як би „Мету“ двигнути і піддержати.

Кониський задумав тодї видати збірник своїх поетичних творів, розкинених у фейлетонах „Слова“, збірнику „Галичанинъ“ виданім Дїдицким і Головацким і просив мене, щоб я всї ті твори зібрав і приладив до печати. Я се вчинив і передав єму доволї спору збірку, однак не дійшло до напечатаня і доси нема збірника єго поетичних творів, а також розпочате в Одесї повне видане єго повістий перервало ся на 4 ох томах, а шкода, щоб они оставали розкинені по всяких видавництвах, неприступних ширшому загалови.

Кониський почав тодї писати до „Мети“: Огляд драматичного письменьства українско-руского, під прибраним іменем К. Маруся а коли не повело ся таки здержати упадку „Мети“, почав В. Шашкевич на єї місце видавати з новим роком 1866. лїтератур-

В. Адамский Дивани. — Портиєри. — Фіранки. — Стори. — Bonne femme. — Материї мебльові.
Львів, Готель Жоржа
Цїни знижені

Події, які там стали ся, кинули сніп сьвітла на цілу систематичну роботу, котра розпочата відповідним підготованєм молодечих умів в русофільскихбурсах, численно під ріжними назвами основуваними в краю — веде ся дальше в деяких читальнях ім. Качковского, які стремлять до пробудженя всеросийских патриотичних почувань, не лише через відповідну до тої цїли лектуру, але також при помочи сьвітляних образів, які представляють ріжних росийских діячів сьвітских і духовних в притягаючих безкритичні уми красках і т. д. З печатні Ставропигійского інститута у Львові виходять навіть друки формулярів, які в останних часах підписували вбаламучені селяни, зголошуючі своє виступленє з греко-католицкої Церкви.

В останних часах нераз виказували русофільскі часописи, а також явно московскі конечність висшого образованя рускої молодежи в Галичинї в висших духовних і сьвітских заведенях за границею.

І отсе маємо овочі того посїву. Ігнатий Гудима з Дитковець, брідского повіта, Іван Ілечко родом з Костятина в Сокальщинї, вкінци Максим Сандович, син церковного дяка із Ждинї в горлицкім повітї — їдуть до Житоміра, там кінчать духовну православну семінарию, там приймають сьвяченя з рук православних епископів, одержують затвердженє від патриярха в Царгородї і вертають до Галичини яко місионарі православя! Ґрунт мають підготовлений; у вихованцїв русофільских бурс і у читальників ім. Качковского находять відразу поплечників а межи неосьвідомленим доґматично простолюдєм, що легко дає ся взяти на подібність внутрішних форм, легкий послух, особливо там де лучають ся якінебудь, часто неуникнимі і впрочім дрібні непорозуміня межи парохіянами а гр.-кат. парохом. Вихіснувати ті непорозуміня, роздути в поломінь тлїючі искри, не тяжко. Ще лекшою була справа для Ігнатия Гудими, який прибувши недавно до Залуча в Снятинщинї, найшов почву підготовану православною аґітациєю ще в роках 1903 і 1904, яка там в тім часї навіть викликала розрухи і спричинила виступленє значнїйшого числа осіб з гр.-кат. Церкви. Відповідним протидїланєм повело ся однак успокоїти розворушені уми; але остало там все таки кілька родин, які зголосили своє приступленє до греко-східної Церкви.

Треба тут пригадати, що греко-східне ісповіданє належить до признаних в державі; підчинене оно юрісдикциї митрополита в Чернівцях, в якого імени виконує ту юрісдикцию в Галичинї гр.-ориент. парох у Львові. Отже всякий дозвіл на сповнюванє душпастирских функций і відправи богослужень може удїляти лише черновецкий митрополит, або в єго імени і за єго дозволом гр.-ориент. парох у Львові.

Такого дозволу зовсїм не дістав Гудима; отже вповнї незаконно зачав відправляти богослуженя в сельскій хатї в Залучу, перемінений на православну каплицю і виконувати душпастирскі функциї. Не помогла заборона видана властию на жаданє гр.-кат. духовних властий. Потреба було аж наложеня гривни і замкненя імпровізованої каплицї, щоби здержати Гудиму від безправного виконуваня душпастирских функций.

Зовсїм подібно поступали Іван Ілечко, прибувши до Теляжа і Максим Сандович в Грабі. Они однак, на маючи як Гудима точки опертя в попередній аґітациї, мусїли самі заняти ся пропаґандою, яку поволи розширяли на сусїдні громади. Зробили тілько, що з громади Теляж війшли в останних днях 4 подання, а з громади Граб 20 подань поселених там селян, з донесенєм про виступленє з греко-католицкої Церкви. В останній хвилї дізнаємо ся, що позавчера внесено в Яслї 20 подань від 20 осіб, які зголошують зміну віроісповіданя; вчераж війшло також до тамошного староства 14 подань від 18 осіб з Граба, а від 3 осіб з Вишоватки. — І зовсїм подібно як в Залучу, приступив Максим Сандович, висьвячений в Житомірі і мнимо затверджений православним патриярхом в Царгородї (!), до сповнюваня в Грабі душпастирских функций. Дня 4. с. м. відправив він богослуженє в мужицкій хатї, відступленій на ту цїль новоприєднаним для православя галицким селянином! А аґітатори доложили всяких заходів, щоби на то богослуженє стягнути кількадесять селян з Граба доохресних сел — греко-католицких селян! Межи ними аґітатори розсївають чутки, що небавком приїдуть „пани зі Львова“, щоби списати тих, які хочуть перейти на православє.

Коли однак Гудима в Залучу ще уважав за відповідне підшити ся під назву признаного в державі греко-східного ісповіданя, то в Теляжи і в Грабі було змаганє вже явно вивісити прапор православя. В поданях тих селян, зовсїм рівнозвучних, а писаних переважно одною рукою на формулярах, найвиразнїйше вже зазначено, що ті, котрі вносять заяви, приступають до ново отворених православних парохій в Теляжи і в Грабі, підчинених безпосередно (sic!) східно-православному патриярсї в Царгородї (підчеркненє „Gaz. Lwow.“ — Прим. Русл.)

Отже вже маска спала. З цинїзмом розпочато кроки, щоби під плащиком свободи релїґійної і совісти, перепачкувати явну пропаґанду православя, ворожу не лише для католицкої віри, але і для полїтичних інтересів держави і краю. Заповідають також, що небавком, бо вже в цьвітни слїдуючого року, має прибути до Галичини новий віддїл православних місионарів, що мають висьвятити ся в Росиї. Надходять вісти, що в духовній семінариї в Житомирі студиюють богословє Деньовский з Жеґестова, Цимбала і Сенечко з тернопільского повіта, Борецкий з Поповець, Ничай з Чех, Дудись з Боратина, Кушпета з Бродів, Ольховий з Висоцка.

Рішучий відпір тих змагань став ся нинї наглячим обовязком. Отже як сьвітскі так духовні власти без сумнїву не понехають нїчого, щоби в самім зародї здавити аґітацию, яка стремить оминаючи обовязуючі закони, до затроєня серць і умів простолюда, до відтягненя їх від віри батьків та до викликаня полїтичних заколотів і заворушень. Без сумнїву і сама суспільність найде в собі досить сили, щоби подібно відперти ті каридостойні стремлїня. Вказати суспільности, як рускій так польскій, ту кертичну роботу, нинї вже зухвало проявляючу ся, було нашим публїцистичним обовязком.

В справі схизми на Лемківщинї.[1])

Не раз не два читаємо розпучливі голоси з Лїсчини і Сяніччини до верховних властий духовних о ратунок і поміч для сьв. кат. віри.

Не відраднїйші відносини і в дальших закутинах Лемківщини, як деканатах Дукляньскім, Біцкім і Мушиньскім. Цїла Лемківщина підмінована схизмою очікує з нетерпеливостю хвилї, коли більше Сандовичів потїшить їх своїми богослуженями та бородами. Коли хто не вірить сему, нехай перейде повздовж і вшир цїлу Лемківщину, то сам наочно пересьвідчить ся, який дух віє по єї селах.

Як Унїю приняла найперше цїла Лемківщина, так тепер цїла она перша прийме схизму.

Причин на се склалось богато.

Лемки нарід уцтивий, набожний, запобігливий, пріприємчивий привязаний до своєї віри і народности, відпорний всякому польщеню і латиньщеню. Бідний, темний розсїв ся по горах, зазнав богато переслїдовань в часах паньщизняних, тож не дивота, що чує таку ненависть до Поляків. А нїхто не старав ся єго осьвідомити. Сьвященики майже всї самі москвофіли, не дбали за него. Бідою, нуждою спонуканий шукав долї на Угорщинї, в Росиї і в Америцї. Перший Лемко відважив ся їхати в Америку.

Нахил до схизми по цїлій Лемківщинї спостерігаєсь не від тепер. Вже від більше як 10 лїт закинена она ріжними брошурами протикатолицкими, ріжними часописями „православними“ з Америки, що зневажають, плюгавлять в огидний спосіб всьо, що тілько відносить ся до сьв. кат. Церкви, до сьв. кат. віри. До сего помагають ще і наші домородні москвофільскі часописи, передовсїм „Лемко“.

І не видко жадного противдїланя сему нї від отцїв душпастирів, і слабі тілько від дотичних властий церковних. Видано вправдї „Обѣжники“, але они тілько на папері, до сего оден другому противорічить. Видавано і „посланія“, а тих або не читають, або коли читають, то так, щоби Лемко не доглупав ся, о що ходить.

Якаж контроля, щоби точно всякі припорученя ординариятскі чи консисторскі виконувались? Та якаж може бути? Всї майже сьвященики на Лемківщинї, як згадано, москвофіли, споріднені з собою (Копистяньскі, Дуркоти, Хиляки, Юрчакевичі, Качмарчики, Гнатишаки, Мишковскі). Всякі чини в їх руках. Провід над Лемками присвоїли собі і голосять, що Лемко їх. Десь не десь заблукав ся між ними і сьвященик-Українець. На сего споглядають як на інтруза. Гірка доля сьвященика Українця на Лемківщинї. Нехай тільки почне як небудь працювати, всьо обрушить против себе. Нехай зачне виступати против часописий і брошур православних і виясняти в церкві сьв. катол. віру, здїлає собі і найлучших парохіян ворогами, стратить довірє у них: „се Поляк, се Українець, тягне нас на лацїньске“, почує такі вискази.

Аґітують, бунтують людий против сьвящеників-Українцїв не тільки академики, але на жаль і кондеканальні, котрі їх (академиків) у себе переховують. Всї розпорядки як ординариятскі так консисторскі, які приходять до урядів деканальних, знані їм, ба що більше, навіть і селянам.

Якже виконують ся всякі розпорядки ординариятскі і консисторскі? Приказуєсь списувати протокол з вернувшими з Америки в цїли вислїдженя, чи не перейшли там на православє, і в данім случаю просити о примиренє. Чи роблять се сьвященики москвофіли? В „посланію“ з р. 1910 припоручаєсь, щоби в кождій церкві був коли не вівтар, то бодай образ сьв. Йосафата. Ідїть по церквах на Лемківщинї а побачите, як є.[2]) Якже би важили ся се здїлати сьвященики, коли Лемко знає з брошури схизматицкої, чим був сьв. Йосафат, тоби єго тим дражнив!

Чи чув хто з уст сьвящеників в церкві „віра католицка“, „Церков католицка“, чуєш часто „наша Русь сьв.“, „наша віра“, „наша церков“. Не дивота, що коли десь случайно почує з уст свого сьвященика слово „католицка віра, церков“, то зараз кричать люде, що їх „ксьондз“ перейшов на „Українця“.

Сьвященики-москвофіли, як сказано, ворогують против своїх собратів-Українцїв, підкопують повагу у парохіян, сьвятять паски у селян в їх парохії (о. Юрчакевич в Грабі, де тепер батюшка Сандович), закладають поза плечима їх Читальнї Качковского, дружини, дають всякі інструкциї селянам, як мають поступати з сьвящениками. А коли сьвященик-Українець приневолений стати в оборонї своїх прав, ухвалюють бойкотувати єго, виключають на соборчиках з спільного обіду. І не списав би сего на скірі воловій, чого дізнавати приневолений від всїх кругом. Спитайтесь їх всїх, а они розкажуть вам о своїх гараздах!

А щож дотичні власти духовні? Чи знають о тім? Чи беруть їх в оборону? Та повинно би так бути. Та дїйсність вказує на що инше. За точне, вірне, совістне виконанє приказів удостоять ся строгої нагани, докору, що брак благорозуміня. Не кажуть писати до себе і т. п. Одним словом желають собі, щоби їх такими річами не непокоїти, щоби сидїти тихо, не дражнити, бо радять „пощо собі так брати до серця схизму“ (се факт).

Потїшали ся перше, що каплиць не ставляють, батюшків ще нема. (Тепер вже мають і часовні каплицї московскі будуть небавом і більше батюшок!)

І хотяй були дотичні власти точно о всїй тій небезпечній аґітациї схизми поінформовані, чи зробили що в цїли спиненя сеї струї православя? Майже нїчо. Була вправдї перед 2 чи 3 роками візитация канонїчна в дек. дукляньскім, але користи з неї жадної. Отцї знали замаскувати ся перед Ексцеленциєю. Они їм повірили. Ексцеленция вірять оо. деканам, они їх очи, уши, уста.

А оо. декани криють, таять все, не хотять наразитись кондеканальним, та і селянам. А коли вже треба що написати, то так, що Українцї всему винні, що Українцї самі викликують схизму.

Не дивота, що серед таких обставин Лемко приїхавши до Америки іде прямо до схизматицкої церкви, а як верне ся до краю, то удостоїть ся похвали від свого „ксьондза“.

І щож дивного, коли читаємо алярмуючі вісти, що Сандович відправив в Грабі першу православну службу Божу, що богато з доокрестних сїл прийшло на сю Службу.

Верну ще до Сандовича. Як звісно був у свого вітця дяка в Ждинї. Бував гостем у місцевого пароха, сей знов у него. Ждиняни заохочені тим, вже так яскраво висказували ся з своїми намірами, що аж власть полїтична була приневола вглянути в се. Трудно вже було дальше все укривати і о. деканови. Зїхав на св. Димитрия до Ждинї, почав говорити о кат. вірі. Заворушили ся люди, що о Українї буде нам говорити, нехай пильнує свого Речетова. По богослуженю іде депутация на приходство і там нуж правдати ся за віру православну з о. деканом.

Приказав Преосьв. Ординарият, відправити дух. місию в Ждинї. Розпочала ся 3-го грудня на вечірнї проповідию, яку мав о. містодекан, підчас котрої нї разу не сказав слова „катол.“ а тілько „наша Русь“, „наша віра“, наша церков“, так само і в другій своїй проповіди 4-го грудня і се людям подобало ся.

Дня 4-го грудня на припорученє о. декана виголосив о. Менцїньский, Українець, рано підчас Служби Божої і пополуднї на вечірнї, проповідь о свойствах „св. кат. Церкви“ і о. „первеньстві Папи Римского“. Лемкови о всїм, тілько не о „кат. вірі“, не о „кат. Церкві“, не о „Папі Римскім“ згадуй! Тож цїлком природно, що зараз рано дали пізнати Ждиняни своє негодованє, а на вечірнї вже вийшли кличути на селян з доокресних сїл, а „чого пхаєш ся, тут Українчики, як тягне Українчика, щоби чути, що говорить Українчик!“.

Власть полїтична вже знала, що робить, коли вислала 5 жандармів на місию.

Чомуж ви, о. декан, не припоручили котрому зі „своїх“ виголосити проповідь на тему о котрій казалисьте говорити Українцеви?! Боялисьте ся, щоби не наразити „своїх“ на вороговане селян, бо щож би сказали люди, як були би почули, що инакше говорять їх „ксьондз“ тут, як у себе, або на вічах і „собраніяхъ“?!

Людий 4-го грудня насходило ся з доокресних сїл дуже богато. Хотїв кождий бачити місию, почути щось, бо на Лемківщинї, як Лемко затямив, не було ще її. Думали, що і з Перемишля хто потрудить ся (і повинен був се зробити в так важній справі).

ну часопись „Русалка“, в котрій Кониський дальше печатав розпочатий в „Метї“ Огляд українського драматичного письменьства, а крім того і деякі инші твори поетичні і прозові.

Однак „Русалка“ довго не вдержала ся бо вже в марцї перестала виходити. Кониський виїхав відтак у Дрезно, але не перервались з ним взаємини нашої Громади.

В марцї 1867. р. появила ся у Львові під редакциєю Федора Заревича двічи в тиждень видавана часопись „Русь“, котрої видавцем був К. Горбаль. До редакциї входили ще В. Шашкевич і Остап Левицкий. Поява сеї часописи була зовсїм случайна. Якийсь грошовитий Москаль, котрого імени вже не тямлю, бажав скріпити москвофільску пропаґанду, що знов оживилась від проголошеня Наумовичом по нещаснім бою під Кенїґґрецом обєдинительного поклику (1866. р.), що ми не „Рутени“, а „Русскіє“, і прислав в тій цїли на москвофільске видивництво гроші, але був так наївний, що їх звернув на адресу „ґенерал-ґубернатора“ ґр. Ґолуховского. Ґр. Ґолуховский намагав ся спинювати москвофільский рух (усунув тодї Я. Головацкого з професури на університетї за єго москвофільскі змаганя*) котрих наглядною виявою була поїздка на етноґрафічну виставу в Москві) Присланих на єго руки гроший ужив ґр. Ґолуховский на заснованє часописи, щоби поборювала москвофільский рух і протидїлаза „Слову“, котре з уступленєм Климковича з редакциї, а із впровадженєм там Лїсикевача почало щораз яснїйше виявляти обєдинительні змаганя.

Тимто й звернув ся до давних вечерничників, котрі приняли ся видавати „Русь“ однак на 75. числї закінчила она своє єствованє.

Наша „Громада“ не згоджувала ся з усїм з напрямом „Руси“ і тому упросили Данила Танячкевича до написаня брошури, що вийшла у Віднї 1867. р. п. з. „Письмо народовцїв руских до редактора полїтичної часописи „Русь“ яко протестъ і мемориялъ, списавъ Федоръ Чорногора“.

(Дальше буде).

---

*) Фреквентацию за проф. Я. Головацкого у зимовім півроцї 1866|7 підписував декан філь. видїлу др. Ціркель.

Дня 4-го грудня була Служба Божа і підчас неї послїдна проповідь.

Дивне се, що коли в Ждинї була місия, то 20 селян в Ждинї пішло до Грабу на богослуженє, яке мав батюшка Сандович!

Сандович виїхав 1. грудня з Ждинї, бо тиждень перед тим зїхались аґітатори в Ждинї і там обрадили, що відповіднїйше буде розпочати схизму в парохії Українця, як москвофіла, а вкінци і так з весною приїде инший.

Аґітация за православєм веде ся і дальше все держить ся в найбільшій тайнї, по ночах наради відбувають ся. В кождім селї оден платний аґітатор.

Застановляючи ся над сею застрашаючою язвою схизми на цїлій Лемківщинї і бачучи таку якусь рівнодушність, байдужність дотичних властий, питаю ся, до чого се доведе?

Як в Росиї появив ся мариявітизм, то уряджувано місиї, там їздили і з Галичини місионарі. Що то не роблять в Росиї проти ширеня католицизму, а у нас так тихо, так спокійно.

Дописець „Руслана“ з Сяніччини кличе розпучлива до властий духовних: „Дайте поміч, бо буде за пізно!“, а я Тобі чесний дописцю говорю, що у нас вже за пізно! [3]).

Поінформований.

---

[1]) Читайте, всч. участники четвергового зїзду руск. духовеньства і беріть на розум, де небезпека для кат. Церкви і укр.-рускої народности! — *Ред.*

[2]) Зазначити треба, що й послания часом дуже неясно і нерішучо написані. Так н. пр. видано таке посланіє проти календара им. Качковского за р. 1910, в котрім містять ся напасти на сьв. Йосафата і кат. Церкву, але посланіє не назвало сего календара по імени. От використали се москвофільскі сьвященики і толкували народови, що се має бути „Місионар“!!

[3]) Ми від себе додамо: лїпше пізно, як нїколи! — Ред.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Полїтичний огляд

Заграниця.

Італїйско турецка війна. Вчера три баталїони піхоти, що відбували розвідини в полудневім напрямі, зустріли ся з віддїлом Бедуїнів, котрим проводили офіцири на конях, а також з турецким війском. Прийшло до пальби. Бедуїни втекли. Італїйске війско гнало за ними на віддаль 5 км. Ворог має діймаючі втрати. О год. 2. по пол. вернули Італїйцї до табору, маючи лише двох вбитих. Инші три баталїони італїйского війска спрямувались до місцевини о 3 кл. за Біртобрас. Вивязалась борба з Арабами, кількох з них поранено, решта втекла. Біля Бенґазі мала патруля кавалериї завзяту перепалку з Арабами. Кількох Арабів вбито, одного італїйского жовнїра зранено.

Мінїстерство війни в Царгородї одержало з Триполїсу депешу з датою 6. с. м. з отсим донесенєм: Напад Італїйцїв на Суксель-Джумен скінчив ся повним погромом Італїйцїв, які завернули ся, оставляючи на полї бою поверх 400 трупів і богато ранених. В турецких і арабских рядах погибло 20 жовнїрів, а около 30 було ранених Після депеші Енвер-бея прийшло до завзятої борби в Бірульджемаль в околицї Дерни, в якій полягло 200 Італїйцїв.

Аґ. Стефанього доносить, що Араби стоячі біля Айзія табором мають мало поживи; армат не мають зовсїм. Число Арабів зменшує ся. Після депеші без дроту з Бенґазі з 9. с. м. положенє незмінене. 7. с. м. зустрілись передні сторожі, відпираючи Турків. Положенє в Дернї і Добрук незмінене.

В суботу проголошено в Смирнї урядове оповіщенє, що всї тамошні Італїйцї мають до тижня оставити місто, в противнім случаю буде до них примінений воєнний закон. Італїйцям, замешкалим в Ґаллїпонї визначено 3 дневний реченець до виїзду. Італїйским робітникам без занятя приказано винести ся з Туреччини.

Ворохобня в Китаю. Оден з брукельских дневників доносить з Шанґаю, що від дня 24. листопада радить там ворохобний комітет, зложений з представників 24 провінций котрий має заявитись за війсковим правительством на протяг двох лїт, однак рівночасно рішив комітет не проклямувати републики, але змагати до заведеня конституцийної монархії. Комітет наміряє запропонувати Юаншікаєви обнятє престола, а коли би він відказав ся, в такім случаю буде шукати з жиючих ще потомків Конфуция.

Цїсарский ґенерал Чанґ мав втечи з війском до Нанкіну. Ворохобники хотїли придержати єго, та се не удало ся. З Пекіну доносять, що війско ґенерала Чанґа дістало ся в полон ворохобникам, а самого ґенерала замордовано біля Шанґаю.

До Льондону наспіла via Новий Йорк вість про величезну різню манджурских родин в Хіянфу. Дальше доносять, що біля Лїлїянґу прийшло до борби між ворохобниками а правительственною полїциєю, яку побито.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Парамона; римо-кат.: Александра. — В середу: руско-кат.: Андрея; римо-кат.: Луциї.

— **Замкненє Сьв.-Михайлівского інститута в Коломиї.** Коломия є осїдком номінального амбасадора Росиї д-ра Дудикевича. Не диво, що у всїх тамошних русофільских товариствах і бурсах віє „істінно-русским“ духом. Особливо молодїж віддана цїлковитому обмосковленю. Настоятелями в русофільскім „Сьвято-Михайлівскім Інститутї“ зроблено суспендованого ґімназияльного учителя Ґецева, котрий займає ся бурсою о стільки, о скільки позваляє єму на се свобідний час, бо зрештою розщибає ся Ґецев в товаристві погромщика Марущака по цїлій Галичинї, закладаючи „Русскія Дружины“. Цїлу опіку над шкільною молодежию повірено спровадженим з Москви чи Петербурга „русскимъ людямъ“, якомусь Москалеви і Московцї, а сї виучують хлопцїв російскої мови і історії і вщіплюють в молодечі душі любов до Росиї і православія. Шкільні власти були приневолені вмішати ся в справи інститута Директор польскої ґімназиї Скупнєвич, до якої учащають питомцї інститута, з порученя краєвої шкільної власти зажадав від управи інститута зміни настоятелїв, та інститут, викручуючись сїном, предложив на настоятеля Ґецева, який лише хвилево не був в Коломиї, бо тепер сильно занятий російскою аґітациєю в краю. Очевидно, що такий настоятель, як Ґецев, се глум із всякої педаґоґії, тож у відповідь на сї кпини дудикевичівскої клїки, приказав директор питомцям, щоби безпроволочно забрали ся з інституту, що й наступило

— **Закон в справі правних відносин народних учителїв.** В сїм роцї війшла в житє ухвалена на останній соймовій сесиї зміна 11 уст. закона в справі правних відносин народних учителїв, на основі якої в випадках заслугуючих на особливе узглядненє, вільно краєвій Радї шкільній, за згодою краєвого Видїлу посувати дорогою розпорядку місцевини з народними школами до висших кляс учительских плат. При ухваленю сего закона візвав сойм окремою резолюциєю кр. Раду шкільну, щоби в першій мірі узгляднювала громади підміскі і громади з виразним промисловим характером, як також з купелевим або клїматичними місцевинами. Однак краєва Рада шкільна в порозуміню з кр. Видїлом з огляду на некорисний стан краєвих фінансів обмежила ся на разї до посуненя до висших кляс лише кільканайцять місцевин. Отже з днем 1. сїчня 1912 р. зайдуть в системі кляс плати народних учителїв отсї зміни: З кляси III. до II. будуть посунені: Борислав, Тустановичі з Волянкою і Закопане. З кляси IV. до III. будуть пересунені: Івонїч, Книгинин село і кольонїя, Кульпарків, Посада горішна, Посада вільхівска коло Сянока, Рабка, Свошовицї, Щавниця, Трускавець, Винники коло Львова, Заболотє коло Живця і Борок фаленцкий в підгірскім повітї.

— **Заручини в цїсарскій родинї.** В Відня доносять, що в палатї архікн. Фридриха відбули ся вчера заручини дочки архікнязя, Ізабелї, з баварским князем Юрієм, сином князя Леопольда і Ґізелї. На заручини прибули родичі судженого і баварский князь Конрад.

— **Про розвязанє русофільского віча** пише урядова „Gazeta Lwowska“: Сторонники радикально русофільскої партиї, гуртуючої ся коло Дудикевича, скликали на день 8. грудня партийне віче до Львова, яке мало відбути ся як обмежені лише збори в салї „Народного Дому“. Для переведеня контролї леґальности тих зборів, вислала львівска дирекция полїциї на місце зборів свого урядника. Колиж сей урядник ствердив, що скликуючі сї збори редактор Ів. Гриневецкий, емеритований судия Ґлушкевич і о. Мащак, скликуючи віче не сповнили законних вимог, а для многих учасників зборів писано і видавано запрошеня аж при входї на салю, розвязано сї збори як незаконні і візвано учасників до виходу із салї. Сего візваня послухано аж тодї, коли на салю війшов віддїл полїциї з комісарем на чолї. Полїцийна сторожа не була змушена ужити примусових середників анї оружя. За опір власти арештовано і відставлено на полїцию 5 осіб, між ними судию з Дрогобича Ігн. Гошовского. По ствердженю тожсамости осіб випущено арештованих на волю. В згаданих зборах взяло участь около 150 осіб, між иншими посли до державної ради Марков і Курилович, соймові посли Дудикевич, Сеник і Миронюк-Заячук, та около 30 сьвящеників. Проти тих, що скликували повисші збори, як також проти осіб придержаних за опір власти веде ся судово-карне доходженє.

— **Кріваве віче у Львові.** Польска суспільність, почувшись загроженою в своїм национальнім станї посїданя близким сповненя проєктом російского правительства вилуки Холмщини із польского Королївства, розвела енерґічну акцию аротесту проти сего „четвертого подїлу Польщі“ і устроює в тій справі ряд віч по цїлій Галичинї. Вчерашного дня відбуло ся таке віче також у Львові. Після віча рушили згромадженї — переважно академики в числї до 300 — походом, несучи амарантовий прапор з написею: „Niech żyje niepodległa Polska“. Під памятником Міцкевича промовив до манїфестантів горячо ред. Домбский, опісля рушив похід улицею Коперника. Повисше рускої духовної семінариї замкнула дорогу походови полїция, обавляючись, щоби манїфестанти не дістались під російский консулят, який містить ся при ул. Потоцкого. Демонстранти, видячи, що не проломлять кордону, зложеного з 30 полїцийних жовнїрів, завернули улицею Коперника, Осолїньских та Хорунщини в напрямі міста. Полїция, здогадуючись, що демонстранти прямують під нїмецкий консулят, здержала похід в горішній части улицї Хорунщини в місци, де перед новобудуючою ся каменицею стояли купи цегли, Між демонстрантами, що перлись вперед і полїциєю, що їх задержувала, прийшло до бійки. Горячійші з демонстрантів зробили ужиток з цегли, а на се відповіла полїция шаблями серед загального замішаня і крику. З бійки війшло кількох людий покалїчених. Оден студент полїтехніки має руку сильно порубану шаблею; так само кількох полїциянтів є тяжше або лекше ранених. Після уступленя демонстантів лежало на побоєвищи маса річий: кальошів, капелюхів, поломаних палиць і богато потовченої цегли. В часї сих бурливих подій зібрав ся гурт молодежи, переважно технїків перед російским консулятом, а що з міста наплинали що раз то нові филї народа, станула полїция кордоном кругом консуляту, а опісля зачала усувати демонстрантів. На щастє обійшлось ту без проливу крови і демонстрация покінчила ся арештованєм 5 молодих людий, з котрих одного замкнено в полїцийних арештах. Між арештованими була також одна панночка, студентка фільософії.

— **З сїчово-сокільского житя у Львові.** Крім „Сокола-Батька“ є у Львові єго дві філїї. На жовківскім передмістю заложено перед кількома тижнями філїю під назвою „Сокіл“, а на личаківскім передмістю засновано сокільску „Січ“. Вчера по полудни відбували ся в льокалї „Львівскої Руси“ перші загальні збори тоїж „Січи“. На збори прибуло кількадесять осіб, що хотїли вписати ся до нового товариства, але прийшло також з двайцять киринників Трильовского, щоби збори розбити. Се почасти їм вдало ся, бо в означенім часї з дневного порядку вичерпано лише дві точки, а продовженє зборів з вибором старшини відложено на пізнїйше.

Театральний кружок нової „Січи“ виставив вчера вечером в салї „Сокола“ патриотичну штуку „За батька“. Аматори вивязали ся зі своїх ріль добре, а видцїв зібрала ся повна саля.

Перед вечером відбув ся в тій самій салї інтересний відчит проф. Боберского про зимові спорти. Прелеґент вичислив три прибори до зимового спорту а се: саночата, лещети і совги (лижви), і подав історию розвою зимових спортів. На відчитї було доволї богато слухачів, особливо з кругів шкільної молодїжи, для якої передовсїм відчит був призначений.

— **Розлад в українськи социял-демократичній партиї.** Те, що ми нераз, при ріжних нагодах зазначували, слїдячи розвиток социялїзму і взагалї всїх неприродних, протирелїґійних і протисуспільних струй серед нашої суспільности, що до букви сповняє ся... Социялїстичний дур, що огорнув був широкі круги нашої суспільности, уступає, а на єго місце наступає деяке протверезїнє. Все здороводумаюче покинуло ряди соц.-дем. партиї, а остали ся лише ґенерали без армії. Сей страшний упадок партиї, що при попередних виборах здобула два мандати, а при недавно минувших виставила була їх щось зо два десятки, вплинув дуже пригноблюючо на „заводових“ социялїстів. Настало страшне замішанє і шуканє за виновниками погрому. Заведений в своїх кандидатских мріях социялїст Юлько Бачиньский написав навіть велику брошуру, в якій зовсїм слушно закидує Ганкевичови, Вітикови і Меленеви, що они для українського социялїзму нїчого не роблять, працюють за те ревно для польскої социял-демократиї. Поява брошури, се було незавидне самобичованє социялїстів; всї чеснїйші члени партиї відвернули ся від своїх давних божків Ганкевича і Вітика, а вкінци й від социялїзму взагалї.

На почві сего страшного занепаду партиї відбув ся недавно конґрес, про який ми вже писали. Конґрес, як звісно, покінчив ся розбитєм партиї на дві себе взаїмно поборюючі фракциї: польонофільску з Ганкевичом на чолї і националїстичну, у якій фактичний провід спочиває в руках В. Левиньского.

Звіти з конґресу, що появити ся в орґанї польских социялїстів „Głos-ї“ старанно промовчували заміти видвигнені националїстичними „ворохобниками“ проти Ганкевича. Принесла їх аж однодніївка „ворохобної“ фракциї, що появила ся вчера під наголовком „Вперед“. Повторяти цїлий зміст сеї однодніївки годї, бо в нїй нема нїчого замітного. За те годить ся привести декілька замітів, підношених „ворохобниками“ проти Ганкевича і Вітика. „Екзекутивний комітет У. С. Д. П.“ сконстатувавши в поклику до робітників розбитє партиї і виложивши в звітї з конґресу причини розбитя, приводить горячу полєміку між социялїстом Меленем і В. Левиньским. Очевидно Мелень розхвалював на всї лади прихильність польских социялїстів до українських товаришів. Та не міг про се переконати „товариша“ Левиньского. Противно — сей анї руш не хотїв вірити в слова Меленя. Що більше В. Левиньский підніс дуже тяжкі заміти проти Ганкевича і Меленя. Ганкевичови закинув, що будучи головою партиї працював не для неї, лише для польского социялїзму. „Через цїлий рік — читаємо в однодніївцї — не скликував він засїдань, а коли вкінци удалось його скликати і удалось на моє внесенє переперти, аби ЕК. відбувати раз в місяць, то навіть і по сїй ухвалї засїданя сї занедбувано.

„Тов. Ганкевич нїколи не потрафив стати на висотї свого відвічального перед укр. пролєтаріятом становища, хоч розуміє дуже добре свої обовязки як голова польского Місцевого Комітету. Не було в нього нїколи нїякої ініциятиви, не було заінтересованя справами партиї. А про самостійність його може найкрасше послужити отсей факт. ЕК. Ж. С. Д. П. прислав нам запрошенє на свій конґрес і коли кілька днїв перед тим конґресом назначено у нас засїданє ЕК., то він кілька хвиль почекавши по назначеній на засїданє годинї, заявив, що далї не може чекати. А коли я вказав йому, що треба-ж щось зробити з запрошенєм ЕК. Ж. С. Д. П., то тодї відповів з каприсом: а, ми не знаємо ще, кого схоче мати делеґатом на конґрес Діяманд і Цетербавм. По тих словах дїйсно тов. Ганкевич забрав ся до відходу а хоч в дверах салї засїдань здибав ся з т. Вітиком і Меленем, все таки не вернув, хоч засїданє зараз зроблено.

„Сей факт найкрасше характеризує тов. Ганкевича.

„Кажуть, що тов. Г. добрий публїцист і

теоритик. Ми теж так думаємо. Але поглянь-мо, що він для нас дає. В сім (1911) р. дав одну статю до „Землї і Волї“, хоч є членом редакції. В 1910 дав теж одну, а в попередних роках не було лїпше.

„Пише тов. Г. брошури для польских товаришів. Ми проти сього нїчого не маємо, ми тїшимо ся, що може він помагати польским товаришам. Але питаємо, чи питаня нашого руху й житя, так складні, не вимагають осьвітленя і студій? А що дав тов. Г., цей основатель партії для неї? Нїчого! Навіть нї одної маленької брошури.

„Міг би я спеціяльно ще говорити богато про становище тов. Г. до польско-українського питаня. Брак часу не дозваляє менї сього зробити.

„Приступім до другого члена фракциї, що складає ся з трех людей.

„Все сказане в мінятурі треба віднести до тов. Меленя.

„Він богато тут говорив нинї про неробство в партії. Комічно виглядає се в його устах Бож се неробство, хто а хто, то тов. Мелень повинен віднести до своєї власної особи.

„Його реферат і кінцеве слово знаменито може послужити нам для того, аби пізнати, хто то є та фракція.

„Я в свому рефератї говорив про Ванеків і Тузарів у всіх соц. дем. партій в Австрії, про загальну пошесть націоналїзму в соц.-дем. рядах. Виразно зазначив, що і наша партія не є свобідна від націоналїзму, від Ванеків. А щож сказав тов. Мелень? Він з цїлим імпетом нападав на Чехів а особливо на Українців а про Ванеків і Тузарів з польської партії не згадав анї словом.

„Се переконує нас тільки в тому, що так зв. фракція, від імени котрої говорив тов. Мелень, се нїхто инший, як фракція резонаторів і ґрамофонів Ванеків і Тузарів з П. П. С. Д І хто знає добре у нас відносини, сей мусить признати, що тільки так а не инакше можна і треба схарактеризувати усю ідеольоґію, усю теорію і практику так зв. фракції.

„Тов. Мелень має оден кепський звичай що всї закиди потрафить з цинїзмом заперечити.

„Коли на другім нашім конґресї в 1905. роцї я закинув тов. Меленеви з огляду на його закид про неробство в партії, чому він живючи тодї в Перемишлї, не заложив бодай „Волї“, то тодї тов. Мелень мав тільки одну відповідь, що в Перемишлї нема нїяких укр. робітників.

„Подібно він поступив і на сїм конґресї.“

Ось так схарактеризував социялїст В. Левиньский „працю“ для робучого українського люду. Трета фіґура з ґалєриї типів українського социялїзму посол Вітик се така собі „ничтожна особа“, що навіть В. Левиньский зіґнорував єї. Нема про кого говорити!

Социялїстична партия розбила ся, а серед єї недобитків слїдне протверезїнє. Чиж не бачить сего велика часть української академічної молодежи, що ще й дальше клонить ся перед кумиром социялїзму. Час би й їй провидїти!

— **Намірене убийство і самоубийство.** В суботу около 1. год. по полудни на розї ул. Чарнецкого і Личаківскої у Львові, виконав Ів. Кунїчак, тимчасовий возний намісництва, револьверовий замах на свою жінку Емілїю, а опісля стрілив до себе, ранячи себе смертельно. Обоїх відвезено до шпиталя. В годину по замаху Кунїчак помер, куля застрягла єму в мозку. Жінка є лише легко скалїчена в голову. Причиною замаху мали бути як звичайно супружні непорозуміня і спори. З листу найденого при Кунїчаку виявило ся, що він хотїв застрілити себе і свого сина, ґімназийного ученика, щоби тим чином покарати свою жінку. Тимчасом попала єму під руку жінка і она стала ся жертвою зависного мужа.

— **Дрібні вісти.** В суботу около полудня здіймали чотири робітники на львівскім головнім двірци зелїзничім великі скринї, наладовані склом. В хвилї коли здіймили одну пакуну, друга зсунула ся на них і придавила всїх чотирох своїм тягаром. Двом робітникам зломила пака ноги, а два инші потерпіли тяжкі внутрішні потовченя. — В костелї Редемптористів в Підгірю стрілив до себе 32-лїтний возний фабрики тютюну Й. Флїнта, поробивши наперед приготованя до свого похорону. Флїнта доси жиє; має він бути божевільний.— В Віднї помер в суботу др. Ґ. Штайнбах, довголїтний редактор „N. fr. Presse“.

Оповістки.

— **Репертуар львівского руского театру в Тернополї.** (Саля Міщаньского Брацтва; початок о год. 8. вечером).

Ві второк дня 12. грудня „Циганьска любов“ оперетка в 3 діях Фр. Лєгара.

В четвер дня 14. грудня премієра „Живий труп“ драма в 6 діях а 12 відслонах Л. Толстоя.

В пятницю дня 15. грудня популярна вистава по зниженій до половини цїни „Міра Ефрос“.

В суботу дня 16. грудня „Оповісти Гофмана“ опера в 6 діях з прольоґом Оффенбаха.

В недїлю дня 17. грудня „Ой не ходи Грицю на вечерницї“.

— **Сьвяточний концерт в честь М. Шашкевича в Чорткові.** Філїя Товариства „Просьвіти“ в Чорткові уладжує в середу дня 13. грудня 1911. в салї ради повітової з 100-лїтну річницю уродин М. Шашкевича сьвяточний концерт хору академічного львівского товариства „Бандурист“, при ласкавій участи славно-звісного артиста Впр. о. Евгена Купчиньского. Початок о 7 і пів вечером. Чистий дохід призначений на українську ґімназию ім. М. Шашкевича в Чорткові.

— **З „Рускої Академічної Помочи“ у Львові** одержуємо до поміщеня отсе письмо: Отсим звертаємо ся до нашої суспільности з горячою просьбою співдїлати з нами і помагати нашій убогій академічній молодїжи. При Товаристві „Руска Академічна Поміч“ істнує комісия інформацийно-лекцийна, яка поручає совісних і знаменних інструкторів, як також добірні сили до бюрових занять. Просимо проте в справах лекцийних і подібних звертати ся виключно до комісиї інформацийно-лекцийної при „Рускій Академічній Помочи“ у Львові, ул. Осолїньских ч. 10. II. поверх. За комісию інформацийно-лекцийну: *Михайло Кравчук*, студ. фільос., *Павло Байда*, студ. фільос., *Іван Дума*, студ. інжінериї.

— **Іменованя.** Президия галицкої кр. дирекциї скарбу іменувала податковими офіциялами в X. кл. ранґи отсих податкових асистентів: Фр. Трочиньского, Каз. Монастирского, Стеф. Дороцкого, Алекс. Мелєма, Ів. Ґадзїньского, Кар. Ґуміньского, Стан. Голиньского, Володимира Савицкого, Мих. Ожеховского Ант. Левицкого, Ант. Сьвідерского, Едм. Секерского, Стан. Сенковского, Ів. Оливу, Мих. Сьмішкевича, Жигм. Жукевича, Ів. Оканя, Сал. Фолькенфока, Каз. Вежейского, Берн. Вайсберґера, Авг. Сташиньского, Юл. Гарлендера, Юл. Козловского, Йос. Ґесінґа, Людв. Павлього, Стан. Бервіда, Фран. Стровского, Руд. Мака, Е. Бінера, Людв. Романьского, Володисл. Млинаря, Брон. Біліньского, Лаврентия Сливку, Юду Нат. Лєбля, Брон. Крижановского, Йоах. Пенякера, Марка Тутака, Жигм. Гриба, Альфр. Котша, Стан. Лєховского, Макс. Пясецкого, Вен. Березовского, Івана Тихоліса, Каз. Радваньского, Онуфр. Волощака і Евг. Чернявского.

Президия гал. дирекциї почт і тел. іменувала почтмайстра Жигм. Медвецкого в Нижанковичах старшим почтмайстром в Хирові.

Телеґрами

з дня 11. грудня.

Рим (ТКБ). До „Трибуни“ звіщають з Триполїсу під датою 8. с. м.: Перед причаленем до берега Італїйців Турки випустили з вязниці 350 злочинців, в тім 20 засуджених на смерть. Майже всї ті злочинцї взяли участь в зрадї і ворохобнї Арабів з дня 23. жовтня.

Рим (ТКБ). Банки італїйский, неаполїтаньский і сицилїйский дістали дозвіл, заложити в Триполїсї, Бенґазї та инших місцевинах Триполїсу і Кіренаіки свої філїї.

Пильзно в Чехах. (ТКБ). В суботу відбула ся тут анкета представників ческих міст в справі дорожнї. Анкету скликав союз міст ческого королївства.

Льонд н. (ТКБ). Мінїстер війни Гальдане виголосив в Екрінґтон промову, в якій сказав, що не видить причини, для котрої Анґлїя не мала би удержувати добрих взаємин з Німеччиною. В будуччину глядить бодро. Анґлїя бажає, щоби Німеччина розвинула о скільки можна свою торговлю і заняла повне своє місце „на сонцї“, але мусять бути пошановані також права других Бесїдник не може собі представити нїчого найлїпшого, як щоби Анґлїя і Німеччина працювали поруч себе і в сей спосіб двигали уровеня далеких і менше цивілїзованих просторів земель.

Пекін. (Б. Райтера). Танґшачай вирушив до Вучанґа щоби там на основі повновласти, яку одержав від Юаншікая розпочати переговори з ворохобниками. Правительство заявляє, що ворохобники приймуть устрій конституцийної монархії. Заграничні посольства є гадки, що наближає ся конець ворохобнї.

Цїсарске війско заняло знова Татанґфу і розігнало тамошних ворохобників, котрі відтак цофнули ся до Тайюанфу.

Молода інтелїґентна вдова пошукує місця до заряду дому у сьвященика вдівця. Зголошеня: „Надія“ Качанівка коло Підволочиск. Poste restante.

Замовленя на осїнний транспорт

ВИН ЛІТУРГІЧНИХ

приймає

Народна Торговля

у Львові.

Цїни вин при замовленях:

	висше 100 лїт.,	від 50 до 100,	від 25 до 50 лїтр.
Самородне	1·32 К.	1·36 К.	1·40 К.
Геґеляйс е	1·20 К.	1·24 К.	1·28 К.
Герцеґовиньске	1·10 К.	1·14 К.	1·18 К.
Австрийске	0·96 К.	1·00 К.	1·04 К.

Цїни за лїтру. Бочки платить ся осібно, але до двох місяців можна звернути їх до СТРИЯ, а вся почислена квота звертає ся.

Фрахт вина з місця продукциї до Львова оплачує товариство, а лише зі Львова замовляючий. Тисячі признань до перегляду.

(14 - 14)

ДО АМЕРИКИ КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 160 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а **90** К за дїти понизше 12 лїт з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ:

Івернія з Триєсту 17. грудня 1911.
Панонія з Триєсту 12. сїчня 1912.
Каронія з Реки (Фюме) 1. лютого 1912.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня 16|12 1911, 27|1, 17/2, 9/3 1912.

Мавританія, 30/12 1911, 20/1, 2|3, 23/3 1912.

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образками Струхманчука

коштує в Книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою пересилкою 1 К 20 с.)

Фабрика меблїв

Франца ЗАЙЦЕРА

(Zeizer)

поручає найдешевше

Спальнї, Їдальнї, Сальони, Канцеляриї, материї ітд.

ЛЬВІВ Пасаж Міколяша.

Асекуруйте своє майно від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цїлого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тільв рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНЇСТЕР“

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків**,

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

З публичної лїцитациї, походячі нові меблї продають ся по слїдуючих цїнах: Сецесийний креденс К 45, отомана К 26, шафи К 30, спальня К 190, їдальня К 140, столи К 9, уладженя кавалерскої кімнати К 120, плюшеві сальони К 90, магонїзовані сальони К 180. Крім сего чимало образів, крісел, столів, шаф, кредесів, канап, столиків, занавіс і фіранок. — **„ДОРОТЕУМ“ ул. Лїндого ч 7** (бічна Коперника). По озуміне з провінциєю листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посередничить в продажі меблїв з приватних домів, з конкурсових і спадкових мас — приймає усю обстанову до перехованя.

Перша найбільша 25 покоїв богато заосмотрена

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол	по пол	вечер	в ночи
3·40	8·22*	2·45*	7·00*	11·1	Козова	5·50	9·00*	—	5·48	9·50
—	8·45	6·05	7·30	12·35*	Козова	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	5·46	—	—	Мшани	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряше а	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиск	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красного	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцїв	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцїв	—	—	5·52	6·26*	12·05
—	—	3·05	—	—	Станїславова	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломиї	5·45	—	—	—	—
6·00	—	1·45	6·50	11·25	Стрия	7·28	11·40	6·45	—	11·00
7·30	—	1·45	6·50	—	Лавочного	7·28	11·40	4·25	—	11·00
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбора	8·00	9·58	1·40	9·00	—
.35	—	2·28	7·49	11·35Б	Рави р. Брухович	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	7·22	—	-	11·35Б	Брухович	—	—	—	—	—
8·20	—	—	—	6·00	Яворова, Янова	8·15	—	4·30	—	—
5·8	—	—	6·16	—	Підгайцїв	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винників	—	11·15	—	10·20	12·16К
50	—	2·50	—	—	Стоянова	—	10·04	—	6·30	—

Відїзд з Підзамча до: Приїзд на Підзамче з:

6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	[illegible]	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красного	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцїв	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винник	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянова	9·42	—	6·11	9·57	—

Відїзд з Личакова до: Приїзд на Личаків з:

6·31	—	—	6·51	—	Підгайцїв		10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винники	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43К

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. Е лише в недїлї. К в суботи і недїлї.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук**

З друкарнї В. А Шийковского у Львові.

BIBLIOTEKA KUL